

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ

ТРИ РОМАНА С ШЕРЛОК ХОЛМС

Преводът е направен по изданията:

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

A STUDY IN SCARLET,

THE SIGN OF FOUR,

THE VALLEY OF FEAR

На корицата: портрет на Артър Конан Дойл, художник Петър Станимиров

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Огняна Иванова, превод, 2014

© Петър Станимиров, художник, 2014

© Издателство „Изток-Запад“, 2014

ISBN 978-619-152-361-0

Артър Конан Дойл

ТРИ РОМАНА С ШЕРЛОК ХОЛМС

ЕТЮД В ЧЕРВЕНО
ЗНАКЪТ НА ЧЕТИРИМАТА
ДОЛИНАТА НА УЖАСА

Превод от английски
Огняна Иванова

Етлог в червено

– ЧАСТ I –

ГЛАВА 1. Господин Шерлок Холмс.....	9
ГЛАВА 2. Науката дедукция.....	17
ГЛАВА 3. Загадката на „Лористън Гардънс“.....	26
ГЛАВА 4. Какво имаше да Разкаже Джон Ранс.....	37
ГЛАВА 5. Обявата ни довежда посетител.....	43
ГЛАВА 6. Тобаяс Грегсън показва на какво е способен.....	50
ГЛАВА 7. Светлина в мрака.....	58

– ЧАСТ II –

ГЛАВА 1. безбрежната солна равнина.....	67
ГЛАВА 2. Цветето на юта.....	76
ГЛАВА 3. Джон Фериър разговаря с Пророка.....	82
ГЛАВА 4. Бягство и спасение.....	86
ГЛАВА 5. Ангелите отмъстители.....	94
ГЛАВА 6. Продължение на спомените на Джон Уотсън, доктор по медицина.....	102
ГЛАВА 7. В заключение.....	113

Знакът на четиримата

ГЛАВА 1. Дедуктивната наука.....	121
ГЛАВА 2. Изложение на случая.....	129
ГЛАВА 3. В търсене на решение.....	134
ГЛАВА 4. Историята на плешивия.....	138

ГЛАВА 5. <i>Трагедията в Пондичери Лодж</i>	147
ГЛАВА 6. <i>Нагледният урок на Шерлок Холмс</i>	154
ГЛАВА 7. <i>Случката с бурето</i>	162
ГЛАВА 8. <i>Доброволците на улица „Бейкър“</i>	172
ГЛАВА 9. <i>Веригата се къса</i>	181
ГЛАВА 10. <i>Краят на островиянина</i>	191
ГЛАВА 11. <i>Голямото съкровище от Агра</i>	199
ГЛАВА 12. <i>Странната история на Джонатан Смол</i>	204

Долината на ужаса

– ЧАСТ I –

ГЛАВА 1. <i>Предупреждението</i>	229
ГЛАВА 2. <i>Шерлок Холмс държи реч</i>	238
ГЛАВА 3. <i>Трагедията в Бърлстоун</i>	246
ГЛАВА 4. <i>Тъма</i>	254
ГЛАВА 5. <i>Участниците в драмата</i>	264
ГЛАВА 6. <i>Първи проблясъци</i>	276
ГЛАВА 7. <i>Решението</i>	287

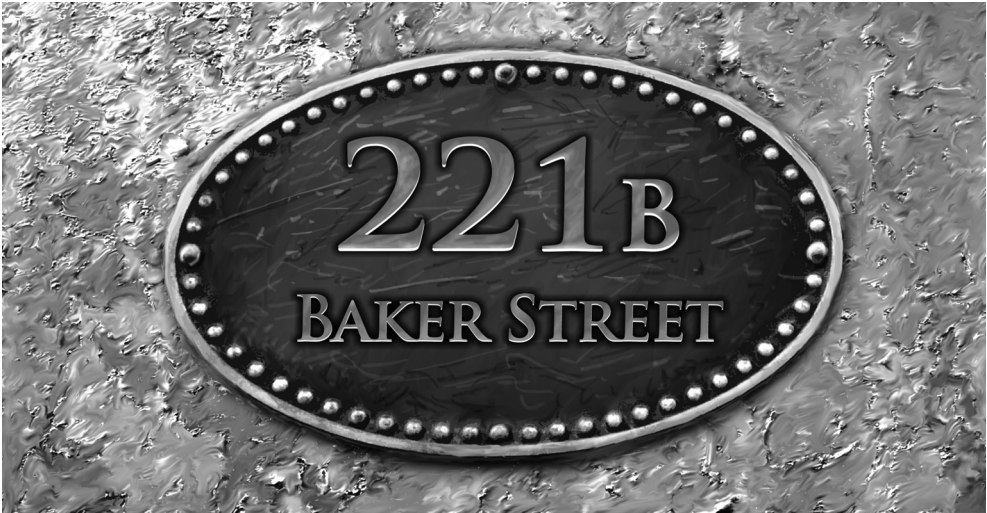
– ЧАСТ II –

ГЛАВА 1. <i>Мъжът</i>	303
ГЛАВА 2. <i>Главата на управата</i>	311
ГЛАВА 3. <i>Ложа във върмиса</i>	326
ГЛАВА 4. <i>Долината на ужаса</i>	340
ГЛАВА 5. <i>Най-тъмната доба</i>	349
ГЛАВА 6. <i>Опасност</i>	361
ГЛАВА 7. <i>Бърди Едуардс попада в клопка</i>	370
ЕПИЛОГ.....	379

Етюд в червено

ЧАСТ I

*която представлява препечатка
от спомените на Джон Х. Уотсън, доктор по медицина,
бивш служител от Военния медицински отдел*

ГЛАВА I

ГОСПОДИН ШЕРЛОК ХОЛМС

През 1878 година получих дипломата си на доктор по медицина от Лондонския университет и се отправих за Нетли, където посещавах курса, подготвящ лекари за армията. След като завърших обучението си там, бях съответно зачислен към Пети нортъмбърландски пехотен полк като помощник-лекар. По това време полкът се намираше в Индия и докато успя да се явя на местоназначението, избухна втората англо-афганистанска вой-

на¹. Когато корабът ми пристигна в Бомбай, узнах, че моята част е преминала през проходите и вече се е отдалечила навътре във вражеската територия.

Въпреки това тръгнах по същия път заедно с още много офицери, попаднали в моето положение, и благополучно стигнах до Кандахар, където заварих полка и тутакси се заех да изпълнявам новите си задължения.

Много от участниците в похода получиха военни отличия и по-висок чин, но на мене той ми донесе само нещастия и беда. Преместиха ме от моя отряд и ме зачислиха към Бъркширския полк, с който участвах в пагубната битка при Мейванд. Там ме улучи в рамото куршум от джезайл², който раздробява костта и засегна субклавиалната артерия. Щях да попадна в ръцете на кръвожадните газиз³, ако не беше предаността и храбростта на моя ординарец Мъри, който метнал тялото ми върху един товарен кон и успял да ме откара благополучно до британските позиции.

Отпаднал поради болката и обезсилен поради дълго преживяваните изпитания, аз бях изпратен заедно с голям конвой ранени страдалци до главната военна болница в Пешавар. Там се позакрепих и здравето ми се оправи дотолкова, че имах сили да вървя из отделенията и дори по мъничко да стоя на слънце на верандата, но тъкмо тогава бях повален от коремен тиф, от проклятието на индийските ни владения.

Месеци наред се опасявах за живота ми, а когато най-после дойдох на себе си и започнах да се възстановявам, бях толкова слаб и измършавял, че медицинската комисия реши, без да се губи нито ден, да бъда върнат в Англия. Така че ме изпратиха с военния кораб „Оронтеc“ и подир месец спряхме на пристанището в Портсмът.

Здравето ми беше съсипано безвъзвратно, обаче имах позволение на загрижените власти през следващите девет месеца да положа усилия, за да се оправя. Нямах си никого в Англия, затова бях свободен като птичка – или по-скоро колкото може да си свободен в рамките на всекидневен бюджет от единайсет шилинга и половина. При това положение аз естествено бях привлечен от Лондон – от голямото бласто, което неудържимо поглъща всички скитници и безделници на империята. Там отседнах известно време в един

¹ 1878–1880 г. (Всички бележки под линия са на преводача.)

² Самоделна пушка, използвана някога в Бл. изток и Азия (от перс.).

³ Воини доброволци, защитници на мюсюлманската вяра (от арабски).

частен хотел на улица „Странд“ и водех лишено от удобства безсмислено съществуване, като разполагах с парите, които имах, доста по-свободно, отколкото трябваше. Финансовото ми състояние бе заплашено до такава степен, че скоро разбрах: или трябва да напусна метрополията и да се преместя някъде в провинцията, или се налага изцяло да променя начина си на живот. Избрах втората възможност и като начало реших да напусна хотела и да си наема жилище в някое не толкова превзето и по-евтино място.

Тъкмо в деня, когато стигнах до това заключение, както стоях на чашка в бара на „Крайтириън“, някой ме потупа по рамото. Обърнах се и видях младия Стамфорд, който ми асистираше, когато оперирах в „Бартс“⁴. Наистина е приятно за самотника да зърне приятелско лице във великата лондонска пустиня. На времето не дружах кой знае колко със Стамфорд, но сега го приветствах с въодушевление и той на свой ред изглежда беше доволен, че сме се срещнали. Обзет от извънредно голяма радост, аз го поканих на обяд в „Холбърн“ и двамата потеглихме за там с кабриолет.

– Къде се загубихте, Уотсън? – попита ме Стамфорд, без да скрива учудването си, докато преминавахме с трополене по многолюдните лондонски улици. – Станали сте кожа и кости и сте черен като негър.

Описах му накратко моите прежеждия и едва успях да приключая, преди да пристигнем.

– Клетникът! – възкликна той съчувствено, след като изслуша за сполетелите ме беди. – И сега какво ще правите?

– Търся си квартира – отвърнах аз. – Опитвам се да отговоря на въпроса дали е възможно човек да наеме удобно жилище на сносна цена.

– Много странно – подхвърли спътникът ми. – Днес за втори път използват този израз в мое присъствие.

– Кой го употреби за първи път? – попитах аз.

– Едно лице, което работи в лабораторията на болницата. Сутринта се оплакваше, че не може да открие човек, с когото да наемат заедно една намерена от него хубава квартира, защото не била по кесията му.

– За Бога! – извиках аз. – Ако наистина търси с кого да подели жилището и разходите, аз съм точно човекът за тази работа. Бих предпочел да имам съквартирант, вместо да бъда сам.

⁴ Болницата „Сейнт Бартолому“.

Младият Стамфорд ми хвърли странен поглед, докато отпиваше от виното.

– Но вие още не познавате Шерлок Холмс – каза той. – Вероятно не би ви допаднало да общувате постоянно с него.

– Защо, с какво не е подходящ?

– А, не казвам, че е неподходящ с нещо. Просто има малко чудновати хрумвания, погълнат е фанатично от някои области на науката. Иначе, доколкото ми е известно, е съвсем почтен човек.

– Предполагам, че следва медицина? – попитах аз.

– Не. Нямам представа с какво смята да се заеме. Струва ми се, че е доста напреднал в анатомията и е първокласен фармацевт, но доколкото ми е известно, засега не е посещавал системно лекциите по медицина. Заниманията му са много непоследователни и своенравни, но е натрупал доста странични знания, с които би изумил професорите си.

– Изобщо ли не сте го питали към какво се е насочил? – поинтересувах се аз.

– Не, той не е склонен към откровения, макар да е доста общителен, когато изпадне в подходящо настроение.

– Бих искал да се запозная с него – казах аз. – Ако ще живея заедно с някого, предпочитам той да е любознателен и тих по природа. Още не съм достатъчно силен, за да понеса голям шум и вълнение. В Афганистан имах всичко това в повече от необходимото, така че би стигнало до края на земните ми дни. Как мога да се запозная с този ваш приятел?

– Положително сега е в лабораторията – отвърна Стамфорд. – Той или не стъпва там седмици наред, или работи от сутрин до вечер. Ако искате, да вземем кабриолет и да го навестим, след като хапнем.

– Съгласен съм – казах аз и разговорът тръгна в друга посока.

Когато тръгнахме от „Холбърн“ за болницата, Стамфорд ми извести още няколко подробности за господина, когото възнамерявах да поканя за съквартирант.

– Не бива да ме вините, ако не намерите общ език с Холмс – рече Стамфорд. – Знам за него само каквото съм научил при срещите ни в лабораторията. Предложението да се договорите е ваше, затова не бива да ме упрекувате.

– Не се ли разберем, няма да е трудно да се разделим – казах аз и добавих, като втренчих поглед в другаря си: – Струва ми се, Стамфорд, че има причина, поради която в случая искате да си измиете ръцете. Нима нравът на този човек плаши или има нещо друго? Говорете направо.

– Не е лесно да се изрази неизразимото – засмя се Стамфорд. – Интересите на Холмс са някак прекалено научни за моя вкус, почти граничат с хладнокръвие. Мога да си представя как дава на някой приятел да опита от последния извлечен от растение алкалоид, нали разбирате, не от злонамереност, а просто за да задоволи търсещия си дух и да получи точна представа за последствията. Но да не бъда несправедлив – смятам, че Холмс и сам би взел отровата със същата готовност. Явно страстта му към знанията е плод на решителност и прецизност.

– И с пълно право.

– Да, но така може да се изпадне в крайности. Когато се стигне дотам да се ударят с бастун трупове в дисекционната зала, положението приема доста особен вид.

– Удря трупове ли?!

– Да, за да установи доколко нараняванията се проявяват след смъртта. Със собствените си очи видях да го прави.

– А казвате, че не следва медицина?

– Да. Един Господ знае каква е целта на проучванията му. Е, вече стигнахме и вие ще можете сам да си съставите мнение за него.

В същото време кабриолетът зави по тясна алея и мина през малка странична порта, водеща към едно от крилата на известната болница. Мястото ми беше добре познато и можех да се ориентирам без чужда помощ, докато се изкачвахме по мрачното каменно стълбище и вървахме по дългия тесен коридор с варосани стени и тъмни на цвят врати. В края му имаше сводесто отклонение, по което се стигаше до лабораторията.

Лабораторията представляваше внушителна зала с рафтове околоръст, отрупани с безброй стъкленици. На разни места из нея имаше широки ниски маси, по които бе пълно с реторти, епруветки и малки бунзелови горелки, чиито синкави огнени езичета припламваха. В помещението се намираще само експериментаторът, наведен над една далечна маса и погълнат от работата си. При звука от нашите стъпки той се озърна и скочи на крака с радостен вик.

– Открих го! Открих го! – възкликна той, като видя спътника ми, и хукна към нас с епруветка в ръка. – Открих реактив, който се утаява единствено с хемоглобин!

Ако беше попаднал на златна мина, едва ли върху лицето му щеше да се изпише по-голямо доволство.